

Kartalkaya & Kahramanmaraş *Unutmadık, Unutmayacağız...*

Geçmişin acı deneyimlerinden ders çıkararak geleceğe daha güvenli adımlarla ilerlemek hepimizin sorumluluğu.

Kaybettiklerimizi saygıyla anıyor, yaşanan felaketlerden ders çıkararak daha bilinçli bir toplum oluşturma yolunda NRC ailesi olarak üzerimize düşen sorumluluğu yerine getireceğimize söz veriyoruz.

Değerli NRC Ailesi ve Kıymetli Paydaşlarımız,

NRC SEÇ Bülteni'nin 3. sayısında, yaşadığımız acı deneyimlerden çıkardığımız dersleri ve olası felaketlere karşı nasıl daha iyi hazırlık yapabileceğimizi tüm yönleriyle ele almak istedik. Ülke olarak, Bolu Kartalkaya'daki otel yangınında ve 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerde ne yazık ki çok sayıda can kaybı ve büyük acılar yaşadık. Bu felaketlerde hayatını kaybedenlere bir kez daha Allah'tan rahmet, yakınlarına ve milletimize sabırlar diliyorum.

Bu bültende, evlerimizden toplu yaşam alanlarına, işyerlerimizden kurumsal sorumluluklarımıza kadar uzanan geniş bir yelpazede alınması gereken tedbirleri ve bu tedbirlerin ne kadar hayati olduğunu farklı başlıklar altında incelemeye gayret ettik. Böyle bir yaklaşım benimsememizin temel sebebi, bir felaketin veya kazanın nerede ve ne zaman karşımıza çıkacağını bilmenin çoğu zaman mümkün olmamasıdır. İster basit gibi görünen bir elektrik arızası, ister yağ yangınlarına doğru müdahale yöntemleri konusunda bilinçli olmayan bir aşçı, isterse de büyük çaplı bir deprem olsun, hazırlıklı olmak her zaman can ve mal kayıplarını en aza indirmenin en etkili yoludur.

Yaşanan olayların ardından tekrar hatırladık ki iş güvenliği, yalnızca fabrikalar veya şantiyeler gibi "tehlikeli" kabul edilen ortamlarda değil, aslında hayatın her alanında büyük önem taşır. Düzenli bakım, periyodik kontroller, tatbikatlar, acil durumlar ve afet bilincine sahip olmak, "bana bir şey olmaz" anlayışından sıyrılmamız ve her an tetikte olmamız gerektiğini bize tekrar ve tekrar gösterdi. Kişisel düzeyde alacağımız bir küçük önlem, pek çok insanın hayatını kurtarabilecek kadar etkili olabilir. Aynı şekilde kurum olarak atacağımız adımlar, toplumsal farkındalığı geniş ölçüde destekleyip gelecekte yaşanabilecek felaketlerin boyutunu önemli ölçüde azaltabilir.

Bu bültende yer alan konu başlıkları, amacımızı açıkça yansıtmaktadır. Hem işyerlerimizde hem de evlerimizde, hatta topluma açık alanlarda dahi tehlikeleri tanıyarak proaktif bir yaklaşım benimsemek, mümkün olan her noktada güvenlik kültürünü yerleştirmek ve sürdürmektir. Bu amaç doğrultusunda, sadece çalışanlarımızın değil, onların ailelerinin ve toplumun diğer üyelerinin de bilinçlenmesini önemsiyor, eğitimlerimiz ve tatbikatlarımızla her fırsatta bu konuyu gündemde tutuyoruz.

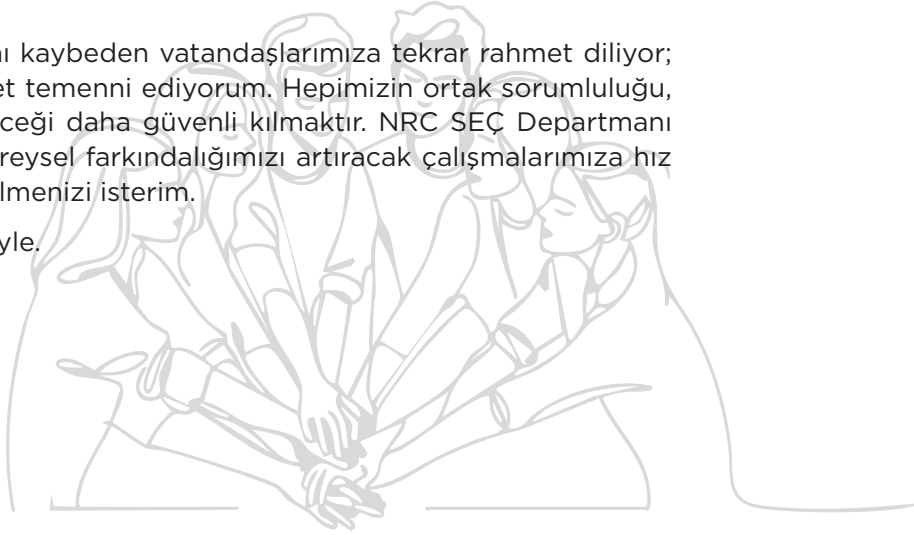
Yayınlanmış olan bültenimizde, sizlere bu perspektifleri sunarak hem iş süreçlerinde hem de günlük yaşamda uygulayabileceğiniz değerli öneriler kazandıracığını ümit ediyorum. Evde, okulda, hastanede, alışveriş merkezinde veya seyahat hâlinde; nerede olursak olalım, riskleri göz önünde bulundurarak hareket etmenin can ve mal kaybını büyük ölçüde önleyebileceğini asla unutmamalıyız. Kaybettiğimiz canların anısı, gelecek nesiller için daha güvenli ve bilinçli bir düzen kurma yolunda bizleri motive etmelidir.

Bu vesileyle, felaketlerde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza tekrar rahmet diliyorum; yaslı ailelerimize sabır ve metanet temenni ediyorum. Hepimizin ortak sorumluluğu, bu acıların derslerini alarak geleceği daha güvenli kılmaktır. NRC SEÇ Departmanı olarak, hem kurumsal hem de bireysel farkındalığımızı artıracak çalışmalarımıza hız kesmeden devam edeceğimizi bilmenizi isterim.

Sağlıklı, ve güvenli yarınlar dileğiyle.

Serkan KAVUT

NRC Türkiye SEÇ Müdürü

İçindekiler

Evlerde ve Toplu Yaşam Alanlarında Yangın Güvenliği

S.2

Deprem Gerçeğine Karşı Bilinç ve Önlem

S.6

Afetlere Hazırlıkta İlk Savunma

S.10

Ev ve İşyerlerinde Acil Durumlara Hazırlık

S.13

İş Güvenliği Önlemleri Sadece İşyerleri İçin mi?

S.16

Merhaba,

Daha güvenli bir çalışma ortamı ve sürdürülebilir bir geleceği birlikte inşa etme yolculuğumuzda, NRC SEÇ Bülteni'nin 3. sayısıyla bir kez daha sizlerle buluşmanın gururunu yaşıyoruz. Bu bültende, evlerden kamusal alanlara uzanan çeşitli başlıklarda güvenlik, afet bilinci ve sürdürülebilirlik temalarına odaklandık. Amacımız hem bireysel hem de kurumsal ölçekte hayati derecede önemli tedbirleri daha geniş bir bakış açısıyla ele alarak, NRC ailesi ve paydaşlarımız için yol gösterici olmak ve ilham vermektir.

Bu sayıda, **“Evlerde ve Toplu Yaşam Alanlarında Yangın Güvenliği”** başlığı altında, basit gibi görünen ihmal ve dikkatsizliklerin nasıl büyük kayıplara yol açabileceğini gösterdik. Yangın söndürme ekipmanları, duman dedektörleri, düzenli tesisat kontrolleri gibi alınabilecek basit önlemlerle, olası felaketlerin büyük ölçüde önüne geçilebileceğini vurguladık.

Deprem gerçeğine değindiğimiz **“Deprem Gerçeğine Karşı Bilinç ve Önlem”** başlığında ise 6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinin öğrettiklerini ve bu felaketten çıkarılması gereken dersleri anlattık. Bina güvenliğinden “çök-kapan-tutun” tekniğine, deprem çantası hazırlamaktan tatbikatlara kadar yapabileceklerimizi sıralayarak, hem bireysel hem de toplumsal hazırlık kültürünü pekiştirmeyi amaçladık.

Afetlerle mücadelede gönüllülüğün önemini öne çıkardığımız **“AFAD Gönüllülerinin Hayat Kurtaran Rolü”** yazımızda ise arama-kurtarma ve ilkyardım eğitimlerinden psikolojik desteğe kadar birçok başlıkta gönüllülerin üstlendiği kritik misyonu ortaya koyduk. Toplumsal dayanışmanın ve bilgi paylaşımının, zor zamanlarda nasıl hayat kurtarıcı olabileceğine dikkat çektik.

“Ev ve İşyeri Acil Durumlarına Hazırlık” başlığıyla, yangın, deprem, gaz kaçağı gibi risklere karşı bir acil durum planı hazırlamanın ve düzenli tatbikatlar yapmanın, tehlike kapıyı çaldığında paniği azaltıp can ve mal kayıplarını en aza indirebileceğini örneklerle açıkladık. Unutulmamalıdır ki önlem almanın en kritik aşaması, her ihtimali düşünerek zamanında harekete geçmektir.

Son olarak, **“İş Güvenliği Önlemleri Sadece İş Yeri İçin mi?”** başlıklı yazıda, büyük çoğunluğu ihmalden kaynaklanan kazaların, evlerde ve toplu yaşam alanlarında da iş güvenliği bakışıyla önlenebileceğini anlattık. Hasarlı elektrik kablolarından kaygan zeminlere, merdiven korkuluklarından acil çıkış planlarına uzanan kapsamlı önlemlerin, aslında herkes için geçerli olduğu vurgusunu yaptık.

Bu başlıklarla, “neyi amaçladık ve neyi anlattık” sorusuna yanıt vermek gerekirse: Amacımız, NRC olarak yalnızca iş ortamlarında değil, yaşamın her alanında can ve mal güvenliğini önceleyen, afetlere hazırlıklı, çevreye duyarlı ve sürdürülebilir yaklaşımları benimseyen bir kültürü yaygınlaştırmaktı. Anlattıklarımızla da göstermeye çalıştık ki, küçük gibi görünen tedbirler büyük felaketlerin önüne geçebilir ve bizler de bilinçli davranışlarımızla hem kendi hayatımızı hem de çevremizdeki insanların güvenliğini koruma altına alabiliriz.

NRC ailesi ve tüm paydaşlarımızla birlikte, önümüzdeki sayılarda da bu tür hayati konuları gündeme taşımaya devam edeceğiz. Paylaşacağınız her görüş ve önerinin, birlikte daha güvenli, daha sağlıklı ve daha sürdürülebilir bir gelecek inşa etmemize katkı sağlayacağına inanıyoruz. Gösterdiğiniz ilgi ve destek için teşekkür ediyor, bir sonraki buluşmamızda da aynı sorumluluk ve heyecanla sizlerle buluşmayı diliyoruz.

Evlerde ve Toplu Yaşam Alanlarında Yangın Güvenliği

“Hayat Kurtaran Önlemler ve Bilinçli Davranışlar”

Yangın, ihmaller ve dikkatsizlik sonucu hem can hem de mal kaybına yol açabilen yıkıcı bir felakettir. Bolu Kartalkaya'daki otel yangını, yeterli önlemlerin alınmamasının ağır sonuçlarını acı bir şekilde ortaya koymuştur. Evlerde duman dedektörleri, yangın söndürücüler, düzenli baca temizliği ve elektrik tesisat kontrolleri gibi basit fakat hayati tedbirler alınmalıdır. Topluma açık yerlerde ise erken uyarı sistemleri, acil durum planları ve çıkış yollarının açık tutulması büyük önem taşır. Sonuç olarak, yangından korunmada temel yaklaşım, “Bize bir şey olmaz” anlayışını bırakıp hem bireysel hem de kurumsal olarak gereken önlemleri eksiksiz yerine getirmektir.

Yangın, beklenmedik bir anda ortaya çıkabilen ve kontrol altına alınmadığı takdirde hem can kaybına hem de büyük maddi zararlara yol açabilen son derece yıkıcı bir felakettir. Evlerimizde, iş yerlerinde, konaklama tesislerinde veya alışveriş merkezlerinde sıklıkla karşılaşılabileceğimiz bu tehdit, çoğu zaman küçük bir kıvılcımın ihmaller ve bilinçsiz davranışlar sonucunda hızla büyümesiyle ortaya çıkar. Özellikle Bolu Kartalkaya'da yaşanan otel yangını felaketi, yangın güvenliği konusunda yetersiz kalmanın ne kadar acı sonuçlar doğurabileceğinin çarpıcı bir örneği olarak hafızalarımıza kazınmıştır. Bu trajik olay, büyük yapılardan evlerimize kadar her ortamda alınacak temel tedbirlerin ihmal halinde benzer felaketlerin yaşanabileceğini göstermiştir.

Evlerimiz, sevdiklerimizle en çok zaman geçirdiğimiz ve kendimizi huzurlu hissettiğimiz alanlar olarak görülür. Oysa bu huzur hissi, yangın riskine karşı önlemler almaktan kaçınmamıza veya bu tedbirleri ertelememize neden olabilir. Küçük dikkatsizlikler, örneğin ocakta

unutulan bir yemek, aşırı yüklenilen bir priz, hasarlı bir elektrik kablosu, kullanım sonrası fişten çekilmeyen bir ütü, sabaha kadar şarjda bırakılan bir tablet, sönmemiş bir sigara izmariti veya temizlenmeyen bir bacadaki kurum birikimi, kısa sürede büyük bir felakete dönüşebilir. Dahası, konutlarda kullandığımız elektrikli aletlerin sayısının artması, evlerin elektrik yükünü fazlasıyla artırmakta ve eski veya bakımsız tesisatlarda yangın riskini körüklemektedir.

Topluma açık alanlarda da durum farklı değildir. AVM'ler, oteller, okullar, hastaneler veya kalabalık toplantı salonları gibi mekânlarda yüzlerce insanın aynı anda bulunması, yangın anında büyük bir panik ve karmaşanın ortaya çıkmasına yol açabilir. Bu alanlarda yangının hızlıca kontrol altına alınmaması, sadece binanın fiziki yapısını değil çok daha önemlisi orada bulunan insanların yaşamını tehdit eder. Erken uyarı sistemlerinin olmaması, yangın merdivenlerinin kapalı veya işlevsiz olması, acil durum planlarının yetersizliği

ve bakımı ihmal edilen sistemler, toplumsal çapta can kaybına neden olabilecek ağır sonuçlara zemin hazırlar.

Bu yazımız, hem konutlarda hem de toplumsal mekânlarda yangın güvenliğine dair alınması gereken temel önlemleri ayrıntılı biçimde ortaya koyulması amaçlanmıştır. Metnin odağında, ilk etapta evlerde uygulanabilecek korunma yöntemleri yer alacak ve Bolu Kartalkaya'daki otel yangını trajedisinden çıkarılan derslerle, topluma açık alanlarda da can güvenliğini artırmaya yönelik öneriler sunulacaktır. Böylelikle, günlük yaşamda ihmal edilebilecek küçük ayrıntıların nasıl büyük felaketlere yol açabildiğini somut örneklerle açıklamak ve her bireyin bu konuda bilinçlenmesine katkı sağlamak hedeflenmektedir.

Evlerimizde alınması gereken yangın güvenliği önlemlerinden söz ederken önceliği, yangını önceden tespit edip hızlı müdahale imkânı sunan uyarı ve söndürme sistemlerine vermek gerekir. Duman dedektörleri ve ısı sensörlerinin evin kritik alanlarına kurulması, yangını henüz küçük bir alev halindeyken tespit ederek ev sakinlerine zaman kazandırır. Bu dedektörlerin mutfak, oturma odası ve yatak odaları gibi alanlarda kullanılması, sıklıkla yaşanan ihmal kaynaklı yangınların büyümeden engellenmesi açısından önemlidir. Benzer şekilde, doğal gaz veya soba ile ısınılan konutlarda uygun gaz algılama dedektörü bulundurmak, gaz maruziyeti nedeniyle boğulma yada zehirlenme riskine karşı erken uyarı sağlar. Ancak unutulmamalıdır ki, bu tür cihazların etkin çalışması periyodik kontrollerine veya pillerinin düzenli olarak değiştirilmesine bağlıdır.

Konutlarda yangınlara davetiye çıkaran bir diğer önemli etken ise mutfağın kontrolsüz kullanımudur. Kızartma yaparken tavada unutulmuş yağın alev alması, dalgınlıkla ocağın üzerinde kalan yemeğin aşırı ısınarak tutuşması veya bakımı ihmal edilmiş davlumbaz filtrelerinde biriken yağların yüksek ısı ile temas ederek alevlenmesi, sıkça rastlanan durumlardır. Böyle bir yangın anında, paniğe kapılıp alev alan yağa su dökmek, yangını daha da şiddetlendirir ve kontrolün tamamen kaybedilmesine yol açar. Bu nedenle, yangın battanisi veya mutfak tipi bir yangın söndürücü bulundurmak, küçük alevleri hızlıca boğarak büyümesini engellemek adına büyük önem taşır. Ocak kullanımı sırasında dikkatli davranmak, ocağı asla uzun süreli gözetimsiz bırakmamak ve davlumbaz filtrelerini düzenli aralıklarla temizlemek, olası riskleri azaltır.

Elektrik yükünün artması, konutlarda sıkça rastlanan başka bir yangın nedenidir. Özellikle tek bir uzatma kablosuna birden fazla yüksek güçlü cihaz (ısıtıcı, ütü, fırın gibi) bağlandığında prizde ısınma, erime ve kıvılcım çıkması söz konusu olabilir. Evlerin elektrik tesisatının eski veya yıpranmış olması da yangın riskini artırır. Sigorta panosunda doğru amper değeri seçilmemiş sigortalar ya da devre kesiciler (kaçak akım röleleri), aşırı yüklenme veya kısa devre durumunda sistemi koruyamaz. Bu tür ihmaller, evde kimsenin olmadığı bir sırada ufak bir kıvılcımın büyük bir alev topuna dönüşmesiyle sonuçlanabilir. Böyle felaketlerin önüne geçmek için elektrik tesisatını mutlaka uzman bir elektrikçi tarafından belirli aralıklarla kontrol ettirmek, kablolarda aşınma ve yıpranma varsa hemen değiştirmek, yüksek

enerji tüketen cihazları mümkün olduğunca ayrı prizlerde kullanmak gerekir.

Evlerde yangın kaynağı denildiğinde akla bir diğer örnek de soba ve bacalardır. Özellikle kış aylarında ısınmanın yoğun olduğu dönemlerde, tıkalı veya kurum dolu bacaların düzenli temizlenmemesi, sıcaklığın hızla yükselerek bacada biriken kuru madde ve kurumun tutuşmasına yol açar. Alev, kısa sürede çatıya sıçrayarak yangını kontrol edilemez hale getirir. İhmallerin maliyeti ağırdır ve bu nedenle kış mevsimi başlamadan önce bacaların, soba borularının mutlaka temizlenmesi, yapısal bütünlüğünün korunması ve sürekli havalandırmanın sağlanması son derece önemlidir.

Çocukların ateşle oynadığı durumlar, ev içi yangınların beklenmedik diğer bir kaynağı olarak ortaya çıkar. Ateşin tehlikelerini kavramamış bir çocuğun, eline geçen bir çakmak ya da kibritle koltuk veya perde kenarına tuttuğu küçük bir alev, saniyeler içinde büyüyebilir. Bu nedenle, çocuğun ateşe ulaşmasını engellemek için kibrit, çakmak gibi nesnelere mutlaka kilitli dolaplarda veya çocukların erişemeyeceği yerlerde tutulmalıdır. Ancak sadece saklama tedbiri yeterli değildir; aynı zamanda çocuğa ateşin nasıl büyük zarar verebileceği örneklerle anlatılmalı, ev içinde basit yangın tatbikatlarıyla davranış kalıpları öğretilmelidir. Çocuğun tehlike anında neler yapması gerektiğini bilmesi, acil durumlarda paniğin önüne geçerek müdahaleyi kolaylaştırır.

Sigara ve mum kullanımı da özellikle geceleri veya yorgunluk anlarında ciddi bir risk olarak karşımıza çıkar. Koltukta uykuya dalan bir kişinin elindeki sönmemiş izmarit, döşemeleri yavaşça köz haline getirerek alevlenmeye sebep olabilir. Benzer şekilde dekoratif amaçlı yakılan mumlar, küçük bir rüzgâr esintisiyle kumaş veya perde gibi yanıcı malzemelerle temas eder ve ufak bir kıvılcımın kısa sürede büyümesine yol açar. Bu tür riskleri en aza indirmek için, sigaranın su dolu bir kaptaki söndürülerek çöpe atılması ve mumların mutlaka yanıcı maddelerden uzak, yanmaz tabanlı bir kap içerisinde ve yetişkin gözetiminde kullanılması gerekmektedir. Özellikle evden ayrılırken ya da uyku öncesi son kontrollerde, yanan bir mumun mutlaka söndürüldüğünden emin olmak hayat kurtarıcı bir davranıştır.

Ev içinde geliştirilen acil durum planları, yangın anında paniği en aza indirerek insanların güvenli şekilde tahliyesine imkân tanır. Aile içi toplantılarla belirlenen kaçış rotaları, hangi kapının veya pencerenin çıkış noktası olarak kullanılabileceği, toplanma yerinin neresi olduğu ve kimin hangi sorumluluğu üstlendiği gibi sorulara net yanıtlar verilmelidir. Duman nedeniyle ev içinde görüş zayıfladığında veya yollar kapanmaya başladığında, ya-

pılacak her hamle zamanla yarış haline gelir. Bu aşamada dizlerin üzerine çökmek veya emekleyerek ilerlemek, zehirli gazların solunmasını kısmen önler. Bütün aile fertlerinin düzenli aralıklarla tatbikat yapması, gerçek bir acil durumda soğukkanlılığı korumaya yardımcı olur ve can kaybı riskini azaltır.

Konutlardan toplumsal alanlara geçtiğimizde, Bolu Kartalkaya'da yaşanan otel yangını felaketi bize yangın güvenliğinin ne kadar hayati bir konu olduğunu bir kez daha hatırlatır. Büyük çaplı yapılarda yangın riski, yalnızca binanın mimari özellikleriyle değil, aynı zamanda kullanılan elektrik, ısıtma ve havalandırma sistemlerinin bakımı ve planlı acil durum organizasyonlarıyla yakından ilişkilidir. Bu otel yangınında erken uyarı ve söndürme sistemlerinin yetersizliği, acil çıkış yollarında meydana gelen kırıksıklık ve bakımı yapılmamış altyapı unsurları, yangının hızla yayılmasına ve kontrolün hızla kaybedilmesine yol açmıştır. Bu olaydan alınacak en büyük ders, büyük veya küçük ölçekli her binada düzenli denetimlerin ve bakımların yapılmasının bir zorunluluk olduğudur.

Topluma açık alanlarda, kalabalık faktörü yangın anında paniği daha da artırır. İnsanlar çıkış kapılarını ve yangın merdivenlerini bulmakta zorlanabilir, asansörü kullanarak binadan uzaklaşmaya çalışabilir veya bilinçsizce kaçışa yönelip kargaşa yaratabilir. Bu durumu önlemek için binaların girişlerinde ve katlarında, acil durum planlarını ve toplanma noktalarını gösteren panolar bulundurmak, yönlendirme levhalarını net ve anlaşılır şekilde asmak, düzenli tatbikatlar yapmak son derece önemlidir. Yangın anında güvenlik görevlilerinin veya binadaki yetkililerin hızlı ve doğru yönlendirmeleri, toplu tahliyeyi kolaylaştırır. Aynı şekilde, toplumsal alanda bulunan her bir birey, yapılacak anonslara ve talimatlara riayet ederek hem kendi hem de başkalarının güvenliğini korumaya katkıda bulunur.

Büyük tesislerde yangın güvenliği, yalnızca mekânın dışına konulacak yangın söndürücülerle sağlanamaz. Elektrik tesisatından ısıtma sistemlerine, mutfak ünitelerinden acil durum merdivenlerine kadar her bölümün periyodik olarak gözden geçirilmesi ve çıkış kapılarının daima açık ve kullanıma hazır olması gerekir. Özellikle yoğun insan trafiğine sahip mekânlarda, otomatik yangın algılama ve söndürme sistemleri (sprinkler sistemleri, duman dedektörleri, alarm sistemleri vb.) hayati bir rol oynar. Bu tür sistemlerin bakım ve testleri düzenli yapılmadığı takdirde, arızalı tek bir sensör dahi yangınla mücadelenin başarısını sekteye uğratabilir. Toplumun genelinde bu konuda oluşacak bilinç, yangın felaketlerini henüz başlangıç aşamasında algılayarak kayıpların önüne geçmeye katkı sağlar.

Bolu Kartalkaya'daki otel yangını, ihmallerin ağır sonuçlarını gözler önüne seren bir vaka olmuştur. Erken uyarı sistemlerinin ve acil durum planlarının eksikliği, düzenli bakımın yapılmaması ve personelin yangınla mücadele eğitimindeki yetersizlik, bu olayın ne kadar hızlı ve kontrolsüz yayılabildiğini gözler önüne sermiştir. Bu facia, büyük tesislerdeki risklerin ciddiyetini anlatırken aynı zamanda küçük bir evde çıkabilecek bir yangının da benzer nedenle büyük bir felakete dönüşebileceğini vurgular. Önemli olan; "Bize bir şey olmaz" diye düşünmek yerine, her an hazırlıklı olmak, düzenli bakım ve kontrolleri ihmal etmemek ve hangi ölçekli yapı olursa olsun gerekli önlemleri eksiksiz yerine getirmektir.

Sonuç olarak, yangın güvenliği, evlerimizden topluma açık her türlü mekâna kadar hayatımızın ayrılmaz bir parçası olmalıdır. Evde alınacak küçük önlemler - duman dedektörleri, periyodik baca temizliği, çocuk eğitimleri, mutfakta bulundurulmuş yangın söndürücüler veya battaniler - başımıza gelebilecek büyük felaketleri önlemede fazlasıyla etkilidir. Toplum genelinde ise acil durum planlarının hazırlanması, çıkış kapıları ve merdivenlerinin her zaman açık bulundurulması, yoğun kullanım alanlarının periyodik denetimden geçirilmesi ve düzenli tatbikat yapılması, pek çok can kaybının önüne geçer. Hem bireysel hem de kurumsal sorumlulukların bilincinde olmak, "aman şimdi bir şey olmaz" düşüncesinden uzak durarak tedbiri elden bırakmamak, yangın felaketinin neden olabileceği yıkımı en aza indirmenin en kesin yoludur.

Bolu Kartalkaya'da yaşanan otel yangını gibi acı tecrübeler, hepimize bu konuda hatırı sayılır bir uyarı niteliğindedir. Olayın büyüklüğü, can kayıpları ve telafisi mümkün olmayan maddi zararlar, ihmallerin bedelinin ne kadar ağır olabileceğini gözler önüne sermiştir. Bu nedenle, bireysel olarak her birimizin hem kendi güvenliğimiz için hem de çevremizde bulunan sevdiğimizimizin güvenliği için yangın riskini ciddiye alması ve gerekli her türlü önlemi düzenli olarak uygulaması gerekir. Sürekli teyakkuz hâlinde olmak, ufak bir kıvılcımın yol açabileceği büyük felaketleri henüz kıvılcım aşamasındayken engellemenin temel anahtarıdır. Unutulmamalıdır ki, yangınla mücadelede asıl zafer, alevler yükselmeden önce onunla savaşmaya hazır olmaktır.

Deprem Gerçeğine Karşı Bilinç ve Önlem

"6 Şubat Depreminin Öğrettikleri"

Türkiye'nin aktif deprem kuşağındaki konumu, 6 Şubat 2023'te Kahramanmaraş merkezli depremlerde bir kez daha yıkıcı sonuçlar doğurmuştur. Binaların depreme dayanıklılığını sağlamak, ev ve işyerlerinde büyük eşyaları sabitlemek, acil durum çantası hazırlamak ve "çök-kapan-tutun" gibi doğru davranış yöntemlerini bilmek, felaketin etkilerini önemli ölçüde azaltabilir. Deprem sonrasında gaz ve elektrik kaynaklarını kesmek, yaralılara temel ilk yardım uygulamak ve kurtarma ekiplerinin talimatlarına uymak hayati önem taşır. Düzenli tatbikatlar ve bilinçlendirme çalışmaları ise hem bireysel hem de kurumsal hazırlığı artırarak can ve mal kaybını en aza indirmeye yardımcı olur.

Türkiye, coğrafi konumu nedeniyle dünyanın en aktif deprem kuşaklarından birinde yer alır. Tarih boyunca yaşanan büyük depremler, başta can kaybı olmak üzere çok sayıda olumsuz sonucu beraberinde getirmiştir. Ne yazık ki 6 Şubat 2023'te Kahramanmaraş merkezli meydana gelen ve çevre illeri de derinden etkileyen iki büyük deprem, bu gerçeği bir kez daha acı biçimde kanıtlamıştır. Binlerce insanın hayatını kaybettiği, çok sayıda binanın yıkıldığı ve milyonlarca kişinin mağdur olduğu bu felaket, toplumun her kesiminde depreme karşı hazırlıklı olmanın yaşamsal önemini tekrar gündeme getirmiştir. Deprem, kısa bir zaman diliminde gerçekleşip büyük yıkımlara yol açabilen bir doğa olayıdır ve bu yıkımın boyutu, alınan veya alınmayan tedbirlerle doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle deprem tehlikesine karşı yapılacak hazırlıklar, sarsıntı anındaki doğru davranış biçimleri ve deprem sonrasındaki kritik adımlar, hem bireysel hem de toplumsal sorumluluğun temel yapı taşları arasında yer alır.

Depreme hazırlık, öncelikle yaşadığımız veya çalıştığımız binaların güvenliğinden emin olmakla başlar. Bir binanın yapımında kullanılan

malzemenin kalitesi, proje ve inşaat sürecinin yönetmeliklere uygun yürütülüp yürütülmediği, o binanın depremde nasıl bir performans göstereceğini büyük oranda belirler. Bu yüzden, özellikle eski yapılar başta olmak üzere risk taşıdığı düşünülen binaların bir uzman tarafından kontrol edilerek dayanıklılık analizinin yapılması, ortaya çıkabilecek muhtemel sorunların önlenmesi açısından kritik önem taşır. Eğer bina depreme dayanıklı bulunmazsa, güçlendirme projeleri veya kentsel dönüşüm kapsamında değerlendirilebilecek çözümler gündeme gelebilir. Bu tür önlemler, yapılacak masraflara rağmen can ve mal kaybını ciddi ölçüde azaltabilecek yatırımlardır.

Bina güvenliğinin yanı sıra, ev içinde veya işyerinde alınabilecek küçük fakat etkili tedbirler de deprem anında ciddi fark yaratabilir. Özellikle yüksek ve ağır eşyaların sabitlenmesi, sıkça göz ardı edilen fakat hayati önem taşıyan bir ayrıntıdır. Deprem sırasında devrilme veya kayma riski olan dolaplar, raflar ya da beyaz eşyalar, çevresindeki kişileri yaralayabileceği gibi, tahliye yollarını da kapatabilir. Bu nedenle duvara ya da zemine sabitlenebilen sistemler kullanmak, olası zararları önemli ölçüde azaltır. Benzer şekilde, mutfak dolaplarında bulunan cam veya porselen gibi kırılabilir eşyaların daha alçak raflara yerleştirilmesi, devrilme riskini düşürür ve dolap kapağı açıldığında kırılacak malzemelerin dökülerek zarar vermesini engeller. Eğer evde doğal gaz kullanılıyorsa, deprem sonrası otomatik olarak gazı kesen sistemler kurmak ve gaz algılama sensörleriyle olası kaçakları hızlıca tespit etmek de oldukça etkilidir.

Kişisel düzeyde alınması gereken bir başka önlem de acil durum çantasının önceden hazır bulundurulmasıdır. Deprem sonrasında bir süre temel ihtiyaçları karşılayamama riski bulunabilir. Bu nedenle, kolayca ulaşılabilecek bir yerde tutulan çanta içinde su, konserve veya kuruyemiş gibi bozulmaya dayanıklı gıdalar, ilk yardım malzemeleri, el feneri, düdük, yedek piller, küçük bir radyo, kimlik fotokopileri ve temel hijyen malzemeleri yer almalıdır. Ayrıca, mevsime uygun bir battaniye veya yedek kıyafet eklemek de soğuk hava koşullarında hayati önem taşır. Deprem çantasını hazırlamak, her ne kadar basit bir işlem gibi görünse de afet anında paniği azalttığı gibi hayatta kalma şansını da ciddi oranda yükseltir.

Deprem anında yapılması gerekenler ise depreme hazırlık sürecinde sıkça üzerinde durulması gereken bir konudur. Sarsıntı başladığında paniğe kapılmadan "çök-kapan-tutun" pozisyonu almak, savrulan ve devrilen eşyalardan korunmak için son derece etkilidir. Eğer sağlam bir masa veya sıra gibi dayanıklı bir eşya

mevcutsa, onun altına girip baş ve boyun bölgesini koruyacak şekilde çömelmek ve sarsıntı bitene kadar beklemek yaralanma riskini büyük ölçüde düşürür. Dolap, pencere veya cam gibi kolay kırılabilir yapı unsurlarından mümkün olduğunca uzak durmak gerekir. Özellikle çok katlı binalarda asansöre yönelmek son derece tehlikelidir, çünkü elektrikler kesilebilir veya asansörün mekanik sistemi hasar görebilir. Aynı şekilde, sarsıntı devam ederken kaçış için merdivenlere yönelmek yada balkonlara çıkmak, bu alanların binaların en zayıf alanları olması sebebiyle ciddi sorunlarla karşılaşmanıza neden olabilir. Deprem anında ki en güvenli yöntem, sarsıntı süresi boyunca yerinizde kalıp hayati bölgeleri korumak ve sarsıntı geçtikten sonra sakin bir şekilde emniyetli alanlar kullanılarak binadan çıkış yapmaktır. İşyerlerinde ise önceden belirlenmiş tahliye planlarını bilmek ve acil durum ekiplerinin yönlendirmelerine dikkat etmek, toplu düzenin korunması açısından büyük önem taşır.

Deprem sonrasındaki ilk anlar da en az deprem öncesi ve deprem anı kadar önemlidir. Artçı sarsıntıların devam edebileceğini unutmamalı ve ağır hasarlı binalara mümkün olduğunca yaklaşmamaya özen göstermeliyiz. Eğer bina içinde bulunuyorsak, gaz vanalarını ve elektrik sigortalarını kapatarak yangın veya patlama riskini en aza indirmek doğru bir yaklaşım olacaktır. Gaz kaçağı olma ihtimaline karşın kıvılcım oluşturacak aletleri (kibrit, çakmak gibi) kullanmamak, kapı ve pencereleri açıp ortamı havalandırmak gerekir. Etrafımızda yaralı varsa temel ilk yardım bilgisini devreye sokmak, profesyonel ekipler gelene kadar hayat kurtarabilir. Örneğin kalp masajı, kanamalı yaralıları yapılacak müdahaleler gibi yaşam kurtaracak ilk yardım müdahaleleri, ilk yardım eğitimleri sayesinde bilinçli bir şekilde gerçekleştirilebilir. Ancak enkaz altında kalan kişilere rastlanması hâlinde, uzman olmayan müdahalelerin bazen daha büyük zararlara yol açabileceği unutulmamalıdır. Bu yüzden, AFAD veya diğer resmi arama-kurtarma kuruluşlarına derhal haber verilmeli ve onların talimatlarına göre hareket edilmelidir.

İletişim konusunda ise deprem sonrası yaşanabilecek hat yoğunluğu, gereksiz aramaları oldukça sorunlu hâle getirebilir. Acil durumlarda yakınlarla hızlıca haberleşmek için kısa mesaj veya internet tabanlı sohbet uygulamalarını tercih etmek, hatların boş kalmasını ve görevli ekiplerin daha verimli iletişim kurmasını sağlar. Gereksiz çağrılardan kaçınmak, özellikle arama-kurtarma çalışmalarında zamanla yarışıldığı bu kritik dönemde büyük önem taşır. Deprem sonrası dönemde kamu kurumlarından yapılacak duyuruların

düzenli olarak takip edilmesi, hangi bölgelerin riskli olduğu, nerelerde çadır veya barınma alanları kurulduğu ve hangi sağlık kuruluşlarının aktif olduğu gibi kritik bilgileri öğrenmemizi kolaylaştırır. Aynı şekilde, toplanma alanlarının önceden belirlenmesi ve herkes tarafından bilinmesi, kargaşayı en aza indirir ve aile bireylerinin birbirine daha hızlı kavuşmasını sağlar.

İşyerlerinde depreme karşı alınan önlemler, genel yaklaşımı büyük ölçüde yansıtır. Yüksek rafların sabitlenmesi, makinelerin güvenli şekilde konumlandırılması, çalışanların düzenli tatbikatlara katılması ve acil çıkış güzergâhlarının net bir şekilde işaretlenmesi, olası büyük felaketlerde can kaybını ve panik ortamını azaltır. Özellikle kalabalık çalışma ortamlarında paniğin kontrol altına alınması, herkesin hızla güvenli bölgelere tahliyesi ve yaralıların tespiti gibi süreçlerde kurum içi planlamaların önceden yapılmış olması belirleyici bir etken hâline gelir. Geniş çaplı şirket ve fabrikalarda, belirli çalışanların acil durum ekibine dahil edilmesi ve bu ekibin düzenli aralıklarla eğitim alması, deprem anında kritik kararların hızlı ve bilinçli biçimde alınmasını kolaylaştırır.

Bütün bu süreçlere bakıldığında, deprem riskine karşı atılacak en büyük adımın hazırlıklı olmak ve gereken önlemleri vakit kaybetmeden hayata geçirmek olduğu açıktır. 6 Şubat 2023'te yaşanan felaket, binlerce vatandaşımızı kaybetmemize neden olurken, aynı zamanda ülkemizin deprem gerçeğini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Bu acı deneyim, yapı güvenliğinden eşya sabitlemesine, acil durum çantalarından deprem tatbikatlarına kadar uzanan geniş bir yelpazede attığımız her adımın hayati sonuçlar doğurabileceğini göstermiştir. Deprem sırasında "çök-kapan-tutun" pozisyonu almak, sarsıntı geçene dek paniğe kapılmadan beklemek ve deprem sonrası bilinçli müdahalelerle yaralıları kurtarmaya çalışmak, başka felaketlerin önüne geçebilir. Evlerde, işyerlerinde ve toplu yaşam alanlarında alınacak tedbirler, yalnızca bizim değil, sevdiğimizlerin ve çevremizdeki insanların da can güvenliğini artırır. Unutmamak gerekir ki depremi önlemek mümkün olmasa da etkilerini azaltmak, büyük ölçüde bizim elimizdedir. Afet bilincini yaygınlaştırmak ve düzenli hazırlık yapmak, yaşanacak olası depremleri çok daha az kayıpla atlattığımızı sağlayacak temel anahtardır.

Afetlere Hazırlıkta İlk Savunma

"AFAD Gönüllülerinin Hayat Kurtaran Rolü"

AFAD gönüllülük eğitimleri, Türkiye'nin sık sık karşılaştığı afetlere (deprem, sel, yangın vb.) daha hazırlıklı olmak ve bu felaketlerin yıkıcı etkilerini en aza indirmek amacıyla düzenlenir. Bu eğitimlerde katılımcılar, afet türlerinin özelliklerini ve oluşturdukları riskleri öğrenir, arama-kurtarma ile ilkyardım konusunda pratik beceriler kazanır, ayrıca afet sonrasında ihtiyaç duyulan psikolojik destek ve kriz iletişimi yöntemleri hakkında bilgi edinir. Eğitimler hem teorik dersleri hem de gerçeğe yakın tatbikatları içerir. Başarıyla tamamlayan gönüllüler, afet anında profesyonel ekipler gelene kadar çevrelerindeki insanlara yardım edebilecek bir donanıma sahip olur ve olağan dönemlerde de toplumun afet bilincini artıran çalışmalara katkıda bulunur. Bu sayede, yerel düzeyde güçlü bir dayanışma ve hazırlıklı olma kültürü gelişerek, toplumsal direnç önemli ölçüde yükselir.

Türkiye, hem jeolojik hem de iklimsel yapısı nedeniyle doğal afetlerle sık sık yüzleşen bir coğrafyada yer alır. Depremler, seller, orman yangınları, heyelanlar ve çığ gibi felaketler, ülkenin farklı bölgelerinde düzenli aralıklarla meydana gelir ve çoğu zaman derin izler bırakır. Bu gerçek, afet yönetimi alanında görev yapan resmî kurumların, sivil toplum kuruluşlarının ve elbette bireylerin kolektif bilincinin ne kadar önemli olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Ülkemizde afet yönetimi denildiğinde akla ilk gelen kurumlardan biri olan AFAD (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı), hem afetlere hazırlık hem de afet sonrasındaki müdahale süreçlerinde kilit bir rol oynar. Kurumun temel misyonlarından biri, toplumun genel afet farkındalığını yükseltmek ve bu doğrultuda gönüllülük eğitimlerini yaygınlaştırarak halkı olası kriz durumlarına hazırlamaktır.

AFAD gönüllülük eğitimleri, kapsam ve içerik bakımından oldukça zengin ve çok yönlü bir program sunar. İlk etapta, teorik bilgilendirme modülleri aracılığıyla katılımcıları ülkemizde yaşanan farklı afet türleri hakkında bilgilendirir. Depremler, sel baskınları, çığ felaketleri, orman yangınları ve heyelanlar gibi doğal afetlerin oluşum nedenlerini açıklayarak başlayıp bu afetlerin genel özelliklerini, yol açtıkları riskleri ve bunlarla baş etmek için kullanılabilecek temel yöntemleri detaylı bir şekilde ele alır. Bu bölümlerde edinilen teorik bilgi, afetlerin yalnızca anlık ya da yüzeysel bir etkiye sahip olmadığını, aksine uzunca bir süre toplumsal, ekonomik ve psikolojik yansımaları olduğunu anlamamıza yardımcı olur. Katılımcılar, öğrenme sürecinin daha başında, bir afet sonrasında oluşabilecek tahribatı farklı boyutlarıyla değerlendirebilecek donanıma kavuşmaya başlar.

Bu eğitimin yalnızca teorik kısımdan ibaret olmadığını vurgulamak gerekir. Gönüllülük programının devamında uygulamalı çalışmalar, sahada gerçeğe yakın tatbikatlar ve simülasyonlar gerçekleştirilir. Arama-kurtarma faaliyetleri esnasında nelerin öncelikli olduğu, hangi güvenlik tedbirlerinin alınması gerektiği ve profesyonel ekipler gelene kadar hangi müdahalelerin yapılabileceği bu uygulamalı eğitimlerde somut örneklerle gösterilir. Özellikle deprem ya da büyük çaplı bir sel felaketi yaşandığında en kritik anların, ilk müdahalenin yapılması gereken dakikalar olduğu bilinir. Çünkü bu kısa zaman dilimi, yaralıları hızlıca ulaştırmayı, enkaz altındakilere temel yaşam desteği vermeyi ve felaketin yayılmasını engellemeyi büyük oranda mümkün kılar. AFAD gönüllülük eğitimlerini tamamlayan kişiler, böyle acil durumlarda soğukkanlılığını koruyup hayat kurtarıcı basit yöntemleri uygulayabilecek farkındalık ve beceriye erişir.

İlk yardım ve acil tıbbi müdahale konuları, gönüllülük eğitimlerinin en önemli parçalarından bir diğerini oluşturur. Doğru zamanda, doğru biçimde yapılan ilkyardımın felaket bölgesindeki ölüm ve sakatlık oranlarını kayda değer biçimde düşürdüğü sayısız vakada gözlemlenmiştir. Bu eğitimlerde katılımcılar, temel olarak kanama durdurma, yanık ve kırık-çıkık müdahaleleri, bayılma veya kalp masajı gerektiren durumlarda nasıl davranılması gerektiği gibi konularda kapsamlı bilgi sahibi olur. Böylelikle, afet anında hasta veya yaralıyla karşılaşan bir AFAD gönüllüsü, paniğe kapılmak yerine, bilinçli ve özgüvenli bir şekilde gereken müdahaleyi yapabilir. Üstelik bu tür beceriler, yalnızca büyük afet durumları için geçerli değildir; gündelik yaşamda yaşanabilecek kazalarda da kritik önem taşır. Bu açıdan bakıldığında gönüllülük eğitimleri, yalnızca afetlere yönelik savunma mekanizmaları geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda genel hayat pratiğine de olumlu yansımalar yapar.

AFAD gönüllülüğü, psikolojik destek ve kriz iletişimi boyutunu da ihmal etmez. Çünkü doğal afetler, toplumu sadece fiziksel değil, zihinsel ve duygusal açıdan da derinden etkiler. Özellikle büyük kayıpların yaşandığı durumlarda, insanların travma sonrasında gösterdikleri tepkiler çok çeşitlidir ve bu tepkilere doğru yaklaşmak, toparlanma sürecini hızlandırır. Eğitim sürecinde gönüllüler, bir felaket sonrasında mağdurlarla nasıl iletişim kurulacağı, hangi cümlelerin teselli ederken aslında zarar verebileceği, şok halinde olan bir kişiyi nasıl sakinleştirebilecekleri, çocuklara nasıl yaklaşmaları gerektiği gibi konularda aydınlatıcı bilgiler edinirler. Bu bilgi birikimi, yalnızca mağdurlar için değil, gönüllülerin kendileri için de önemlidir. Çünkü afet sırasında ve sonrasında sahada görev alan kişiler, çoğu kez zor ve duygusal açıdan yıpratıcı manzaralarla karşılaşır. Bu noktada dayanışma,

destek alma ve verme kültürünün güçlenmesi, gönüllülerin uzun vadede motivasyon ve psikolojik sağlıklarını korumalarına da katkı sağlar.

AFAD gönüllüsü olmak isteyenlerin başvurusu, genellikle kurumun resmî internet sitesi veya e-devlet üzerinden gerçekleştirilir. Kayıt sürecinde, gönüllü adayının yaşı, sağlık durumu ve eğitim geçmişi gibi temel kriterlere bakılır. Daha sonra, çevrim içi ve yüz yüze gerçekleştirilen derslerin yer aldığı bir eğitim takvimine dahil olunur. Eğitim tamamlandığında yapılan değerlendirmeleri başarıyla geçen katılımcılar, AFAD gönüllüsü olarak sertifikalandırılır. Bu aşamada belirtilmesi gereken önemli bir husus da gönüllülerin tek seferlik bir eğitimle kalmamasıdır. Çünkü AFAD, dönemsel veya ihtiyaca göre düzenli aralıklarla ek eğitimler, seminerler ve tatbikatlar düzenleyerek gönüllülerin bilgilerini tazeler, pratiklerini artırır ve olası yeni risk senaryolarına hazırlıklı olmalarını sağlar.

Gönüllülük faaliyetinin yalnızca "afet sırasında sahaya çıkma" biçiminde anlaşılması gerekir. Zira AFAD gönüllüleri, olağan dönemlerde de toplumu bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarının bir parçası olarak görev yaparlar. Mahallede, okulda, işyerinde veya sivil toplum kuruluşlarının düzenlediği etkinliklerde, afet bilincinin yerleşmesi için sunumlar ve eğitimler verebilir, basit tatbikatlar organize edebilirler. Bu tür faaliyetler, henüz afet kapıyı çalmadan önce alınacak önlemleri yaygınlaştırır ve bireysel düzeyde eşya sabitlemeden aile afet planı hazırlamaya, deprem çantasını tamamlamaktan yangın söndürme cihazının nasıl kullanılacağını öğrenmeye kadar uzanan geniş bir farkındalık oluşturur. Yani AFAD gönüllülük eğitimleri, yalnızca müdahale becerilerini değil, aynı zamanda önleme ve hazırlık çalışmalarını da kapsayan çok yönlü bir sistem inşa eder.

Böylesine geniş ölçekli eğitim ve gönüllülük ağı, uzun vadede toplumsal bir kültür değişimi yaratır. Özellikle büyük şehirlerde binaların ve alt yapının yarattığı riskler düşünüldüğünde, mahallerde örgütlenmiş gönüllülerin varlığı, afet sonrasında arama-kurtarma ve yardım dağıtım çalışmalarına büyük hız kazandırır. Ekiplerin enkaz kaldırma veya temel ihtiyaçların karşılanması gibi konularda AFAD ve diğer resmi kurumlarla koordineli çalışması, felaketin yıkıcı etkisini azaltan önemli bir faktördür. Benzer biçimde, kırsal alanlarda veya şehir merkezlerine uzak bölgelerde yaşayanlar da gönüllülük sayesinde kendilerine ve komşularına nasıl destek olacaklarını öğrenerek hayati bir sorumluluğu yerine getirirler.

Bütün bu süreçlerin nihai amacı, yaşanabilecek herhangi bir felaketin ardından can kayıplarını ve oluşabilecek

hasarı en aza indirmektedir. AFAD gönüllülük eğitimleri, tam da bu amaca hizmet ederek her bireyi potansiyel bir kurtarıcı ve farkındalık elçisi haline getirir. Üstelik bu rol, yalnızca fiziksel kurtarma operasyonlarıyla sınırlı kalmaz. Gönüllüler, toplumsal dayanışmayı güçlendirerek, afetin yol açtığı travma ve kayıpları sarmada da önemli bir rol oynar. Kendilerine tanınan bu sorumluluk ve sahip oldukları bilgi, toplumun her kesiminin bir araya gelerek güçlü bir koruma mekanizması oluşturmasının önünü açar.

Bilinçli, eğitilmiş ve organize bir topluluk, afetlere karşı hem daha dirençli hem de daha hızlı hareket edebilen bir yapıdır. Bu yapı, sadece AFAD'ın faaliyetleriyle değil, yerel yönetimlerin katkılarıyla, sivil toplum kuruluşlarının destekleriyle ve gönüllü ağının geniş katılımıyla hayat bulur. Bu nedenle AFAD gönüllülük eğitimleri, devletin resmî kurumlar aracılığıyla sürdürdüğü çalışmaların tabanda genişleyerek halkın hemen her kesimine erişmesini sağlar. Bu güçlü sinerji, afetlerde kritik öneme sahip ilk müdahalenin çoğunlukla komşular, arkadaşlar ve yakındaki gönüllüler tarafından gerçekleştirildiği gerçeğini de doğrular. Çünkü büyük çaplı bir felakette profesyonel ekiplerin her noktaya aynı anda ulaşması kolay değildir; bu süreçte eğitilmiş bir gönüllünün varlığı ise pek çok hayatı kurtarabilir.

Özetle, AFAD gönüllülük eğitimlerinin değeri, afetlerin bizlere sık sık hatırlattığı acı gerçekleri bertaraf etmeye yönelik oluşturduğu büyük farkındalıktan kaynaklanır. Hem teorik hem de pratik düzeyde sunduğu kapsamlı eğitimlerle katılımcıları, afet öncesi ve sonrasında neler yapacaklarını bilen, kriz anında serinkanlı kalabilen, yaralılara temel müdahalede bulunabilen ve içinde bulunduğu toplumu daha geniş ölçüde harekete geçirebilen bireylere dönüştürür. Bunun sonucunda toplum, olası felaketlere her zamankinden daha dayanıklı, yardımlaşmaya hazır ve bilinçli bir şekilde hazırlanmış olur. İçinde yaşadığımız coğrafyada afetlerin ne zaman kapıyı çalacağını çoğu zaman öngöremesek de AFAD gönüllülük eğitimleri sayesinde, gelecek dönemde yaşanabilecek felaketlerde kayıpları en aza indirmek elimizdedir. Bu eğitimler, sadece bireylerin kendisini değil, tüm bir ülkeyi daha güvenli kılma vizyonunun birer parçasıdır ve bu vizyon, dayanışma ve iş birliğiyle beslenildiği ölçüde başarılı olacaktır.

Ev ve İş Yerlerinde Acil Durumlara Hazırlık

“Tehlike Kapıyı Çalınca”

Ev ve işyerlerinde yaşanabilecek yangın, deprem, sel, gaz kaçağı gibi acil durumlar, çoğu zaman ani ve kontrolsüz biçimde gerçekleşerek büyük kayıplara yol açabilir. Bu riskler, eski veya kötü montajlı elektrik ve gaz tesisatları, yetersiz bakım görmüş makineler, kimyasal maddelerin uygunsuz saklanması gibi basit ihmallerle daha da artar. Olası felaketlerde paniğe kapılmayı önlemenin ve can kayıplarını en aza indirmenin yolu, kapsamlı bir acil durum planına sahip olmaktan geçer. Bu plan, hangi tehlike karşısında nasıl hareket edileceğini, kimlerin hangi sorumlulukları üstleneceğini ve tahliye yollarının nerelerden geçeceğini önceden belirler. Bunun yanı sıra, toplanma alanlarının varlığı ve düzenli tatbikatlar, olay anında yaşanabilecek kargaşayı azaltır ve kurtarma çalışmalarının hızlı bir şekilde organize edilmesini sağlar. Hazırlıklı olmak, hem kendi güvenliğimizi hem de sevdiğimizimizin güvenliğini korumak açısından kritik önem taşır.

Günümüzde hem teknolojik gelişmeler hem de kentleşmenin hızlanması, yaşam alanlarımızı daha konforlu kılarak çeşitli risk faktörlerini de beraberinde getirmiştir. Evlerde veya işyerlerinde elektrik arızalarından kimyasal sızıntılara, yangınlardan doğal afetlere kadar birçok beklenmedik acil durum ortaya çıkabilir. Bu tür felaketler ani ve kontrolsüz şekilde geliştiğinde can ve mal kaybı yaşanması kaçınılmaz olabilir. Böyle durumlarda en önemli unsur, “Hiçbir şey olmaz” anlayışını bırakarak hazırlıklı olmaktır. Yeterli önlem alınmadığında küçük bir kıvılcım büyük bir yangına, küçük bir sızıntı geniş çaplı bir afete dönüşebilir. Bu yazıda, evlerde ve işyerlerinde acil durumlara nasıl hazırlanabileceği-

miz, acil durumlar sırasında hangi davranışların hayati öneme sahip olduğu, acil durum planlarının neden vazgeçilmez bir ihtiyaç olduğu ve son olarak toplanma alanlarının hangi sebeplerle gerekli olduğu üzerinde durulacaktır.

Günümüzde yaşam standartlarının yükselmesi ve teknolojinin hızla gelişmesi, günlük hayatta pek çok kolaylığı beraberinde getirmektedir. Ancak bu durum, beraberinde çeşitli risk faktörlerini de doğurur. Evlerde ve işyerlerinde elektrik arızalarından yangınlara, doğal afetlerden kimyasal sızıntılara kadar uzanan geniş bir yelpazedeki acil durumlar, hem kişisel güvenliğimizi

hem de toplumsal yapıyı tehdit edebilir. Özellikle ülkemizin coğrafi ve iklimsel özellikleri göz önüne alındığında, deprem gibi doğal afetlerin sıkça yaşandığı bölgelerimizde hazırlıklı olmak, can ve mal kaybının önüne geçmenin tek etkili yolu hâline gelir. Bu noktada "Bize bir şey olmaz" anlayışı yerine, olası her senaryo için planlı ve bilinçli hareket etme kültürünü benimsemek yaşamsal önem taşır. Bu makalede, evlerde ve işyerlerinde karşılaşılabilecek acil durumlara karşı nasıl hazırlanabileceğimiz, tehlike anında hangi davranışların hayat kurtarıcı olduğu, acil durum planlarının neler içerdiği ve neden bu denli önemli olduğu, son olarak da toplanma alanlarının işlev ve gerekliliği üzerine kapsamlı bir bakış sunulacaktır.

Evlerde veya işyerlerinde ortaya çıkabilecek acil durum senaryoları son derece çeşitlidir. Örneğin, kötü montajlanmış bir elektrik sistemi veya eskimiş kablolar, ufak bir kıvılcımla başlayan ve hızla yayılan yangınların temel kaynağı olabilir. Benzer şekilde, doğalgaz tesisatında oluşan küçük bir sızıntı, gaz kaçağı algılama sistemi yoksa kısa sürede büyük bir patlama ya da boğulma riski yaratabilir. İşyerlerinde kullanılan makinelerin periyodik bakımdan geçirilmemesi ya da kimyasal maddelerin yanlış saklanması, beklenmedik kazalara yol açabilir. Tüm bu örnekler, aslında rutin kontrollerin ve küçük gibi görünen tedbirlerin ne denli belirleyici bir rol oynadığını ortaya koyar. Evinizde, kullanımda olan elektronik cihazların kablolarını ve prizlerini düzenli biçimde kontrol etmek, ısıtma

sistemlerinin bakımını yaptırmak, baca temizliğini ihmal etmemek ve özellikle mutfak gibi yangın riskinin yüksek olduğu alanlarda söndürücü veya yangın battaniyesi bulundurmak, çoğu kazayı başlamadan önleyebilir.

Acil durumlar sırasında ne yapılacağı ise, ne kadar hazırlık yapıldığıyla doğrudan ilişkilidir. Yangın durumunu ele alacak olursak, evde veya işyerinde bulunanların paniğe kapılmadan hızla binayı tahliye etmesi, kapı ve pencereleri gerekiyorsa kapalı tutarak alevlerin oksijenle beslenmesini önlemesi, asansör yerine merdivenleri tercih etmesi gibi basit ama hayati kuralların uygulanması gerekir. Yangını büyütecek yanlış müdahalelerden (mesela, yağ yangınına su dökme) kaçınmak da bu süreçte öğrendiğimiz basit ama kritik bilgiler sayesinde mümkündür. Deprem söz konusu olduğunda ise "çök-kapan-tutun" tekniğini bilmek, pencere ve dolap gibi devrilebilecek tehlikelerden uzak kalmayı öğrenmek, ev içinde eşyaları sabitlemek ve sarsıntı sırasında sakin kalıp hareket etmemek, felaketin yaratacağı zararları büyük ölçüde sınırlayabilir. Elektrik kesintisi ya da sel gibi durumlarda da yine önceden belirlenmiş çıkış yolları, fener, radyo gibi ekipmanların hazır bulundurulması, çevreyle iletişimin kopmaması ve kargaşanın önlenmesi açısından büyük önem taşır. Tüm bu örnekler, doğru bilgi ve hazırlıkla çoğu tehlikeli durumun kontrol altına alınabileceğini gösterir.

Acil durum planlarının hazırlanması, işte bu hazırlığın

temellerinden biridir. İyi hazırlanmış bir plan, hangi tür acil durumlarda nasıl hareket edileceğini, kimlerin hangi rolü üstleneceğini ve hangi ekipmanların nasıl kullanılacağını önceden tanımlayarak bir yol haritası çizer. Mesela, bir işyerinde yaşanacak kimyasal sızıntı ya da patlama riskine karşı hangi depodan başlayarak tahliyenin gerçekleşeceği, hangi çalışanların itfaiye ve ambulansa haber vereceği, kimlerin yaralıları ilk yardım uygulayacağı bu planlarda net biçimde belirtilmelidir. Ev ortamında da benzer şekilde, aile üyelerinin toplanma yerini bilmesi, gaz ve elektrik vanalarını kimlerin nasıl kapatacağına dair sorumluluk dağılımının yapılması ve acil numaraların kolayca erişilebilir bir yerde bulundurulması gibi hazırlıklar, kaos ortamının oluşmasını engelleyebilir. Unutmamak gerekir ki planların işe yarayabilmesi, düzenli tatbikatlarla test edilmesine ve varsa eksikliklerin hızla giderilmesine bağlıdır. Aksi takdirde, kâğıt üstünde mükemmel görünen bir plan, gerçek bir kriz esnasında kimsenin hatırlayamadığı ya da uygulayamadığı bir belgeye dönüşebilir.

Toplanma alanları da acil durum planlarının ayrılmaz bir parçasıdır. Bir yangın veya deprem anında binadakilere her biri ayrı bir yöne dağıldığında, geri kalanların kimlerin binada kaldığını ya da kurtarılmaya ihtiyacı olup olmadığını tespit etmesi çok zordur. Toplanma alanları, dışarıya çıkan herkesin en kısa sürede ulaşacağı önceden belirlenmiş, açık ve tehlikelerden uzak bir nokta olmalıdır. Bu alan, işyerlerinde otopark, bahçe veya uygun bir boş arsa şeklinde seçilebilirken, evlerde site ya da mahalle bazlı ortak park ve bahçeler toplanma yeri olarak kararlaştırılabilir. Toplanma alanında bir araya gelen insanlar arasında yoklama yapılması, içerideki ya da olay mahalindeki eksik kişilerin hemen fark edilmesine olanak tanır. Böylece arama-kurtarma çalışmaları zaman kaybetmeden ve en doğru hedefe yönelik biçimde yürütülebilir. Ayrıca toplanma alanında beklerken paniğe kapılmış kişilere ilk yardım sağlamak, yaralıların durumunu stabilize etmek veya duruma göre ikinci bir tahliye planı yapmak gibi işlerin daha düzenli gerçekleşmesi de bu sayede mümkün hâle gelir.

Acil durum planlarını ve toplanma alanlarını belirlemenin ötesinde, bu konularda düzenli tatbikatlar yapmak da son derece önemlidir. İşyerlerinde genellikle belli aralıklarla yangın veya deprem tatbikatları düzenlenerek, çalışanların çıkış yollarını öğrenmesi, acil durum malzemelerini nerede bulacaklarını fark etmesi ve en önemlisi krizi yönetebilecek sakinliği kazanması sağlanır. Evlerde de özellikle çocukların bu tatbikatlara dahil edilmesi, "acil durumda kime haber vereceklerini, yangın söndürücünün nasıl kullanılacağını, hangi çıkışları tercih edeceklerini" öğrenmeleri bakımından yaşamsal

bir katkı sunar. Çocukların oyunlaştırılmış yöntemlerle bilgilendirilmesi, korkularını yenerek felaket sırasında paniklemelerini engeller. Evin içinde basit senaryolar oluşturmak, elektrik kesilmesi ya da küçük bir yangın gibi durumlara karşı nasıl davranılması gerektiğini periyodik olarak hatırlatmak, ailenin her ferdine güven verir. Aynı zamanda bu tür uygulamalar, yetişkinlerin de olası bir acil durumda gözden kaçırabileceği eksiklikleri fark etmesini ve düzenlemeler yapmasını sağlar.

Bütün bu hazırlık ve eğitim çalışmaları, başımıza hiç gelmeyen sorunlar için gereksiz gibi görünebilir. Ancak yaşam boyunca ne zaman, nerede, hangi tehlikeye maruz kalacağımızı tahmin etmek her zaman mümkün değildir. Yapılacak en mantıklı yaklaşım, zorlu durumlar kapımızı çaldığında soğukkanlı kalabilecek ve gereken müdahaleyi yapabilecek donanıma sahip olmaktır. Unutulmalıdır ki acil durumlara hazırlık yapmak, sadece kendi hayatımızı değil, sevdiğimizimizi ve çevremizdekileri de koruma sorumluluğu anlamına gelir. Ufak bir kıvılcımı kontrol altına alarak devasa bir felaketi önlemek, ya da kısa sürede etkili bir şekilde tahliye olup kimseyi geride bırakmamak, basit gibi görünen fakat kararlı bir plandanın ve düzenli tatbikatların sonucunda elde edilen başarılarıdır.

Sonuç olarak; evlerimizde ve işyerlerimizde yaşanabilecek acil durumlar, kontrol altına alınmadığında büyük yıkımlara ve geri dönülemez kayıplara yol açabilir. Yangın, deprem, gaz kaçağı ya da sel gibi beklenmedik olaylar, sadece birkaç dakikalık ihmal veya bilgisizlik yüzünden büyüyen hem maddi hem de manevi zararlara neden olabilir. Bunun önüne geçmenin yolu, riskleri öngörmek, gerekli tedbirleri vakit kaybetmeden almak ve tüm bunları kapsayan kapsamlı acil durum planları hazırlamaktan geçer. Her bir ayrıntının önceden düşünülmüş olması, tehlike anında paniği minimum düzeyde tutarak doğru kararların alınmasını kolaylaştırır. Aynı şekilde, herkesin bildiği ve ulaşması kolay bir toplanma alanının varlığı, kurtarma çalışmalarında zaman kaybını önler ve kaosun büyümesinin önüne geçer. Bu hazırlık süreçleri, düzenli tatbikatlar ve sürekli güncellenen bilgilerle desteklendiğinde, toplumsal güvenliğin temelini oluşturan bireysel farkındalığı da artırır. Sonuç olarak, ne tür bir acil durumla karşılaşacağımızı önceden tahmin edemeyiz, ancak hangi önlemleri alarak nasıl hazırlanacağımızı ve nasıl tepki göstereceğimize kendimiz karar verebiliriz. Bu bilinç ve kararlılık, yaşanabilecek felaketlerin etkisini büyük ölçüde hafifleterek hem kendimize hem de etrafımızdakilere güvenli bir gelecek sunmamıza yardımcı olur.

İş Güvenliği Önlemleri Sadece İşyerleri İçin mi?

“Evler ve Kamusal Alanlarda Kazaların Önüne Nasıl Geçilir?”

Günümüz yaşam koşulları, insanları giderek daha çok kapalı alanlarda bulunmaya ve belirli faaliyetleri hızlı şekilde gerçekleştirmeye yönlendirmektedir. Bu durum, iş güvenliği kavramının yalnızca iş yerlerine özgü bir disiplin olmaktan çıkarak hayatın her alanına yayılmasını gerekli kılar. Eskiden “iş sağlığı ve güvenliği” denilince akla fabrikalar, inşaat alanları gibi ağır sanayi ortamları gelirdi. Oysa günümüzde, evlerde veya alışveriş merkezi, sinema, kafe, hastane gibi topluma açık mekânlarda da benzer prensiplerle ele alınması gereken pek çok kaza riski mevcuttur. Bu makalede, iş güvenliği bakış açısıyla ev içindeki veya topluma açık alanlardaki kaza çeşitlerini, bu kazaların nedenlerini ve alınabilecek önlemleri ele alarak daha güvenli bir yaşam ortamı oluşturmanın yollarını irdeleyeceğiz.

İş güvenliği, temel olarak tehlikeleri önceden tanımlayarak riskleri en aza indirmeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Evlerimizde veya açık alanlarda karşılaşılabilecek kazaların çoğu, aslında risk değerlendirmesinde yer alan “tehlike kaynaklarının” öngörülmesi ve buna göre düzenlemeler yapılmasıyla büyük ölçüde engellenebilir. Bu kavram, ev içinde kesici aletlerin uygun saklanmaması, elektrik tesisatının bakımsızlığı veya banyo gibi ıslak zeminlerde kayma tehlikesi gibi günlük yaşamda karşıma sıkça çıkan sorunları kapsadığı kadar; topluma açık

Evlerimizde ve topluma açık alanlarda ortaya çıkabilecek kazalar, iş güvenliği yaklaşımı sayesinde büyük oranda önlenir. Hasarlı elektrik tesisatları, ıslak ya da kaygan zeminler, yanıcı maddelerin uygunsuz kullanımı veya acil çıkışların kapalı tutulması gibi ihmal edilen basit konular, ciddi yaralanmalara ve büyük tehlikelere yol açabilir. Bu nedenle hem evlerde hem de alışveriş merkezi, okul, hastane gibi kalabalık ortamlarda risk analizi yapmak, periyodik bakım ve kontrol faaliyetlerini yürütmek, yangın ve acil durum planları hazırlayarak düzenli tatbikatlar gerçekleştirmek gerekir. Ayrıca, temel ilk yardım ve acil müdahale bilgisine sahip olmak, kaza anında can kaybını ve paniği önleyebilir. Bireylerin ve kurumların birlikte geliştirdiği bu güvenlik kültürü, ihmalleri en aza indirerek daha sağlıklı ve güvenli bir toplum inşa etmeyi mümkün kılar.

alanlardaki yangın güvenliği önlemlerinin yetersizliği, merdiven boşluklarında korkuluk olmaması veya acil çıkışların kapalı olması gibi durumları da içerir. Dolayısıyla evde veya dışarıda, her mekânda güvenlik kültürünün oluşturulması ve süreklilik kazanması, kazaların sayısını ve ciddiyetini önemli ölçüde azaltabilir.

Evlerde meydana gelebilecek kazalara bakıldığında ilk akla gelenler düşme, çarpma, yanık, zehirlenme ve elektrik çarpması gibi olaylardır. Düşme kazaları çoğunlukla ıslak zemin, kaygan halı veya basamak gibi yükseklik farkı olan bölgelerde yaşanır. Özellikle yaşlılar ve çocuklar, reflekslerinin zayıf veya çevresel riskleri tam algılayamamaları nedeniyle bu tip kazalara daha açıktır. Buna benzer şekilde, mutfak ve banyolardaki kaygan zeminler, üzerine basıldığında kolayca kayma veya kontrolü kaybetme riski doğurur. Yanık kazaları ise genellikle sıcak sıvıların devrilmesi, tencerede unutulmuş yağın alev alması ya da sobalı evlerde dikkatsizlik gibi nedenlerle gerçekleşir. Elektrik çarpması riskinin kaynağı ise çoğu zaman hasarlı kablolar, topraklaması yapılmamış prizler veya yüksek yük çeken cihazların aynı uzatma kablosuna bağlanmasıdır. İş güvenliği ilkelerinden yararlanarak düzenli bakım ve periyodik kontroller yapmak, acil durumlar için yangın söndürücü ya da duman dedektörü bulundurmamak, fişlerin ve uzatma kablolarının uygunluk

seviyelerini kontrol etmek gibi önlemler, ev kazalarını ciddi ölçüde azaltır.

Topluma açık alanlarda ise farklı riskler devreye girer. Örneğin alışveriş merkezlerinde veya büyük marketlerde çok sayıda insan aynı anda dar bir alanda bulunur. Bu ortamda elektrik altyapısı yoğun yük altında çalışırken, aynı zamanda merdiven ve yürüyen bant gibi ekipmanların güvenliği de kritik hâle gelir. Bir aksilik yaşandığında, tahliye koridorları ve çıkış kapılarının açık olması, yönlendirme levhalarının yeterince görünür biçimde asılması ve acil durum planlarının güncel olması, panik anında kayıpları önleyebilir. Restoran ve kafelerde ise hijyen ve yangın güvenliği önlemleri ön plana çıkar. Mutfak kısmında kullanılan endüstriyel ocaklar ve yağ kızartma üniteleri, standartlara uyulmadığında yüksek yangın riski doğurabilir. Mekânın müşterilere açık olan bölümlerinde ise ıslak zemin veya düzensiz yerleşim düzeni nedeniyle düşme ve çarpma kazaları meydana gelebilir. İş güvenliği bakış açısıyla hazırlanan iç düzenlemeler ve periyodik eğitimler, bu gibi senaryolarda kaza oranlarını önemli derecede düşürür.

Hastaneler ve okullar da topluma açık alanlar arasında özel bir yer tutar. Hastaneler, hem hastaların hem de ziyaretçilerin fiziksel ve psikolojik hassasiyetlerinin yüksek olduğu kurumlardır. Burada kullanılan cihazların düzenli bakımı, kimyasal ve biyolojik atıkların doğru yönetimi, yangın ve acil çıkış düzenlemelerinin eksiksiz yapılması gibi detaylar, hem çalışanların hem de hastaların güvenliğini ilgilendirir. Okullarda ise çocuklar ve gençler, temelde deneyim eksikliği ve merak duygusunun yönlendirmesiyle çeşitli kazalarla karşılaşabilir. Sınıflarda düzenli kontrol edilmeyen sıralar, gevşemiş dolap kapakları, laboratuvarlarda doğru muhafaza edilmeyen kimyasallar, spor salonlarında gerekli koruyucu ekipmanların bulunmaması ya da bakımsız malzemeler ciddi riskler yaratır. Bu nedenle, iş güvenliği ilkelerine dayalı bir okul yönetimi yaklaşımı; öğrencilerin, öğretmenlerin ve personelin birlikte oluşturduğu bir güvenlik kültürüne dayanmalıdır.

Büyük çaplı etkinlik alanları olan konser salonları veya stadyumlar da kalabalık ve kontrolü zor ortamlar yarattığı için özel bir risk profiline sahiptir. Burada izdiham, yangın, elektrik arızası veya tahliye güçlükleri gibi faktörler tehlikeyi büyütebilir. Güvenlik personelinin yeterliliği, giriş-çıkışların düzenlenmesi, bariyer ve yönlendirme levhalarının etkin kullanımı, acil durum planlarının tüm görevlilerce bilinmesi, olası riskleri en aza indiren önlemlerin başında gelir.

Bütün bu senaryolara bakıldığında, iş güvenliği perspektifinin ortak paydası, "tehlike kaynaklarını tanımak, risk

değerlendirmesi yapmak ve proaktif önlemlerle kazaları önlemek" şeklinde özetlenebilir. Hem evlerde hem de topluma açık alanlarda, kaza olasılığını azaltmak için şu temel adımlar çok önemlidir: Tehlikeli alanların veya ekipmanların tespit edilmesi, periyodik denetim ve bakım yapılması, uyarı levhalarının konulması, doğru kişisel koruyucu donanımların (KKD) kullanılması (örneğin mutfak personeli için eldiven, gözlük gibi), yangın ekipmanlarının düzenli kontrolü, binanın tahliye planı ve işaretlemeleri, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri. Aynı zamanda, kazaların yalnızca bir kişi ya da kurumun sorumluluğunda olmadığı, toplumun her bireyinin güvenli bir çevre için iş birliği içinde olması gerektiği unutulmalıdır. Bu, apartman sakinlerinin ortak alanlarda paylaştığı sorumluluktan kafe çalışanlarının hijyen ve düzeni sağlama görevine kadar uzanan geniş bir yelpazeyi içerir.

Kaza meydana geldiğinde ise en kritik unsur hızlı ve doğru müdahale ile profesyonel ekipler gelene kadar zararı en aza indirmektir. İlk yardım ve acil durum yönetimi konularında temel bilgilere sahip olmak, gerektiğinde sağlık veya itfaiye gibi kurumları hızla bilgilendirmek, toplumdaki herkesin edinmesi gereken niteliklerdendir. Örneğin yanık, kanama, kırık gibi durumlarda uygulanacak ilk yardım müdahaleleri veya kalp masajı ve suni teneffüs gibi beceriler, hayati önem taşır. Aynı şekilde, yangın anında paniğe kapılmayıp binayı hızla terk etmek, eğer yangın küçükse yangın söndürücüyü bilinçli bir şekilde kullanmak, büyük faciayı engelleyebilir. Topluma açık alanlarda görev yapan personelin bu tür eğitimlerden geçmesi, süratli ve organize hareket etmeyi kolaylaştırarak paniği azaltır.

Sonuç olarak, iş güvenliği ilkelerinin yalnızca fabrika ve inşaat sahaları gibi "tehlikeli" kabul edilen alanlarla sınırlı olmadığı, aksine ev ve topluma açık yerlerde de aynı dikkat ve özeni gerektirdiği açıktır. Kazaların büyük çoğunluğu, ihmaller ve yetersiz tedbirler yüzünden meydana gelir. Evde, mutfaktaki küçük bir ihmal veya işyerindeki acil çıkış kapılarının kapalı tutulması gibi görünüşte basit ihmaller, büyük felaketlerin fitilini ateşleyebilir. Bu nedenle, günlük yaşamın her alanında proaktif bir güvenlik kültürünün yerleştirilmesi, kurumların kendi risk analizlerini yapması, ev ve işyerlerinin düzenli bakım ve kontrol altında tutulması kritik öneme sahiptir. Bireylerin temel ilk yardım ve acil durum müdahale becerilerini öğrenmesi, topluma açık yerlerdeki personelin de periyodik eğitimlerle bu yaklaşıma katkı sunması, daha güvenli ve sağlıklı bir toplum inşa etmemizi sağlar. Bu çabaların bütüncül şekilde yürütülmesi, kazaların kaçınılmaz olduğu söylemini geçersiz kılarak "kazaların büyük bölümü önlenemez" gerçeğini desteklemektedir.

Bu Sayıda Neler Anlatıldı?

NRC SEÇ Bülteni'nin bu sayısında afetlere ve acil durumlara hazırlık konusunun farklı yönlerini ele alan beş ayrı makale yer almaktadır. Yangın güvenliğinden deprem bilincine, AFAD gönüllülerinin rolünden ev ve işyerlerinde alınması gereken tedbirlere kadar uzanan bu yazılar, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde alınacak önlemlerin ne denli kritik olduğunu hatırlatıyor.

İşte bu sayımızda öne çıkan başlıklar:

Evlerde ve Toplu Alanlarda Yangın Güvenliği

Yangının, küçük ihmallerin sonucunda hızla büyüyerek hayatımızı ve mal varlığımızı nasıl tehdit edebileceği anlatıldı. Evlerde duman dedektörü, yangın söndürücü ve periyodik baca temizliği gibi basit önlemlerin ne kadar etkili olduğu; topluma açık alanlarda ise acil durum planları, çıkış yollarının açık tutulması ve erken uyarı sistemlerinin önemi özellikle vurgulandı.

Deprem Gerçeğine Hazırlık:

Türkiye'nin deprem kuşağındaki konumu, 6 Şubat Kahramanmaraş depremleri örneğiyle bir kez daha gözler önüne serildi. Binaların yapısal güvenliği, yüksek eşyaların sabitlenmesi, acil durum çantası hazırlığı, "çök-kapan-tutun" tekniği ve deprem sonrası alınması gereken önlemler gibi konular ele alındı. Düzenli tatbikatların, gaz ve elektrik kaynaklarının kapatılmasının ve profesyonel ekipler gelene kadar bilinçli ilkyardım uygulamalarının hayati önemi ortaya kondu..

AFAD Gönüllülüğü ve Toplumsal Dayanışma:

AFAD gönüllülük eğitimlerinin afet öncesi ve sonrası süreçlerde nasıl belirleyici bir rol oynadığı açıklandı. Gönüllülerin arama-kurtarma, ilkyardım ve kriz iletişimi konularında edindikleri becerilerin sadece büyük felaketlerde değil, günlük hayatta da kazaları önlemede etkili olduğu vurgulandı. Eğitimlerin toplum genelinde bilinç ve dayanışma yaratma gücü üzerinde durularak, mahalle ve sokak düzeyinde güçlü bir afet hazırlığı kültürünün yayılabileceği anlatıldı.

Ev ve İşyeri Acil Durum Planları:

Elektrik ve gaz kaynaklı riskler, sel ve deprem gibi doğal afetler, yangın ihtimali gibi durumlar karşısında kapsamlı bir acil durum planı hazırlanmasının ne kadar kritik olduğu aktarıldı. Tahliye rotalarının belirlenmesi, toplanma alanlarının seçimi, düzenli tatbikatların yapılması gibi unsurların, beklenmedik bir anda gerçekleşen felaketlere karşı hazırlıklı olmayı sağladığı belirtildi. "Tehlike kapıyı çalınca" paniğe kapılmamak, planlı hareket etmek ve toplanma alanlarında bir araya gelerek eksiklerin tespitini yapmak gibi uygulamaların can ve mal kaybını büyük ölçüde azalttığına dikkat çekildi.

İş Güvenliği Bakışıyla Gündelik Yaşam:

İş güvenliği kültürünün sadece fabrika ya da inşaat gibi "tehlikeli" kabul edilen sahalarda değil, ev ve topluma açık tüm mekânlarda geçerli olduğu hatırlatıldı. Hasarlı elektrik tesisatları, yetersiz bakım, kaygan zeminler veya kimyasal maddelerin bilinçsiz kullanımı gibi basit görünen hataların nasıl büyük kazalara sebep olabileceği örneklerle açıklandı. Ortak alanlarda paylaşılan sorumlulukların yerine getirilmesi, temel ilk yardım eğitimi ve düzenli bakım-kontrol süreçlerinin gerekliliği vurgulandı. Sonuç olarak, kazaların büyük çoğunluğunun öngörülebilir olduğu ve uygun önlemlerle başlamadan önlenebileceği gerçeği yinelendi.

Bu sayıda ele aldığımız tüm konular, felaketlerin veya kazaların kaçınılmaz birer kader olmadığı, bilakis çoğunun ihmaller ve yetersiz tedbirler nedeniyle büyüdüğünü göstermektedir. "Bize bir şey olmaz" anlayışı yerine proaktif bir yaklaşım benimsemek, hem bireysel olarak hem de toplumsal çapta alınacak önlemlerin değerini artırır. Düzenli tatbikatlar, periyodik bakım ve kontroller, ilkyardım bilgisi ve kriz yönetimi bilinci gibi öğelerin, evlerimizde ve toplu yaşam alanlarında ciddi riskleri büyük oranda azaltabileceği bu sayının ortak mesajı olarak öne çıkmaktadır.

GÜVENLE BÜYÜ NRC

Ankara Ofis:

Kızılırmak Mah., Dumlupınar Bulvarı,
YDA Center, 9A 2 Blok No: 528 Çankaya, ANKARA

+90312 557 5511

infoturk@uknrs.com